

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

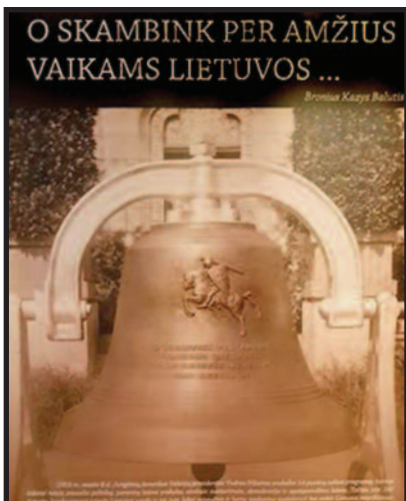
ANTRADIENIS – TUESDAY, 2018 BIRŽELIO – JUNE 26, 2018 • Vol. CIX NR. 76

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-25-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Laisvės varpas Prancūzijoje – 3 psl.

Ikvėpimas ateina iš
Motinos gamtos – 5 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Įsimintinais renginiais paminėtos

trijų iškilių Amerikos
lietuvių gimimo
sukaktys

THE THREE FRIENDS:
DAMUŠIS, KAZICKAS AND AMBROZAITIS

Tarp parodos eksponatų – sukaktuvinių laiškai, dokumentai, nuotraukos ir asmeniniai daiktai.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šiais metais Lietuva mini trijų iškilių asmenybių, trijų daktarų, trijų gerų bičiulių ir bendražygių, nuoseklių Lietuvos laisvės bylos gynėjų ir kovotojų jubiliejus. Dr. Adolfui Damušiiui (1908–2003) šiemet sukanka 110, o dr. Juozui Petrui Kazickui (1918–2014) ir dr. Kaziui Ambrozaičiui (1918–2015) – po 100 metų. Pagerbiant šių neeilinių žmonių atminimą ir jų nuveiktus darbus, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka surengė išskirtinių renginių ciklą. Turiningoje programoje buvo ir dokumentinių filmų peržiūra, ir išsami paroda, ir dviejų dienų mokslinė konferencija.

„Lietuva turi daug vertų didžiųjų sūnų ir dukterų. Nesuklysiu pasakęs, kad trys bendraminčiai – Ambrozaitis, Damušis ir Kazickas – užima išskirtinę vietą Lietuvos laisvės byloje. Jie buvo ir lieka puikus pavyzdys, kaip reikia nuosekliai, ryžtingai ir ištvermingai ginti Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę tiek išeivijoje, tiek ir atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje. Mūsų, kaip atminties institucijos, pareiga – prisiminti ir pagerbti šias asmenybes už jų darbus, kūrybinį ir idėjinį palikimą“, – kviesdamas į Adolfo Damušio politinių studijų dienų renginius sakė Nacionalinės bibliotekos generalinis direktorius prof. dr. Renaldas Gudauskas.

– 5 psl.

St. Petersburg, Floridos lietuviai Rasų šventę, kurią suorganizavo „Bangos“ klubas, šventė birželio 23 d. paplūdimyje, o Joninės – sekmadienį Amerikos lietuvių klube. Svečiai vaišinosi lietuviškais gardumynais bei grožėjosi tautinių šokių grupės „Ritmas“ atliekama programa. Iš k.: Rasa Kay, Diana Tamulevičius, Donata Koverienė, Jolanta Nikolov, Neringa Baltušienė. Daugiau info apie šventę kitose laidose.

Rasos Kay nuotr.

Niekuomet žmogus nėra toks gražus, koks jis yra kurdamas. – Vydūnas

Važiavome į Jelgavą žiūrėti, kaip latviai švenčia Jonines – didingąją Ligo svėtki – šventę, bet atsidūrus Jelgavoje ramybės nedavė mintis – juk čia glūdi prieš 100 m. atkurtos mūsų Nepriklausomybės šaknys. Ką turiu mintyje?

Ogi tai, kad čia, Mintaujoj (nuo vokiškos pilies Mitau), kaip tuomet buvo vadinama Jelgava, XIX a. pabaigoje-XX a. pradžioje mokėsi ir darbavosi daug lietuvių šviesuolių, o juos lankė ir apie Lietuvos ir lietuvybės reikalus posėdžiavo jų dar daugiau. Mintauja buvo svarbus lietuvių kultūrinės ir politinės veiklos centras, daręs didelės įtakos visos Lietuvos kultūriniam, politiniam gyvenimui. Mintaujos gimnazijoje (įsteigta 1775 m. ir steigėjo vokiečio Peterio Birono garbei pavadinta Academia Petrina), seniausioje Latvijos aukštesniojoje mokykloje, mokėsi daug būsimų Lietuvos kultūros, visuomenės, politikos veikėjų, kurie padėjo pagrindus lietuviškumui atgyti Lietuvoje. Mintaujos gimnazija traukė lietuvačius iš Šiaurės (ir ne tik) Lietuvos, nors ir Šiauliuose veikė gimnazija, dėl to, kad čia pagrindinė dėstoma kalba buvo ne rusų, o vokiečių. Todėl daugelis Lietuvos inteligentų savo mokslams pasirinkdavo būtent Mintaują. Be to, čia veikė ir nedidelė mergaičių gimnazija.

Štai kaip pirmąjį apsilankymą Mintaujoje prisimena teisininkas Motiejus Čepas, kalbininko Jono Jablonskio svainis, Vinco Kudirkos ir kt. varpininkų bendražygis ir bendramintis: „Čia (pas Jablonskį. Red.) radau svečių: Lozoraitį su savo estetinga ponija, Praną Mašiotą su taip pat efektinga ponija šalia grakščiosios Jablonskienės, dar nepažįstamą man žemaitį bajorą, aušrininką Davainį-Silvestravičių be žmonos, kuri su juo gyveno Mintaujoj, na, žinoma, ir Krikščiukaitį, ir jau matytas gimnazistes: Marytę Jablonskytę bei Elžę Juodinskaite ir nepažįstamą Miliutę Brazdžiūtę. Jablonskis paskaitė savo straipsnį, parašytą ‘Varpui’. Dėl to straipsnio padiskutuota-pasvarstyta, pasiginčyta ramiai. Davainis paminėjo bekylančias literatūros žvaigždes – Šatrijos Raganą, Lazdynų Pelėdą, o Jablonskis – dar Žemaitę”...

Mintaujos gimnazija

Mintaujos apylinkėse nuo seno gyveno ir nemažai lietuviais save laikusių žemgalių. Be to, čia lietuviai carų laikais ieškodavo darbo dėl politinių trukdymų Lietuvoje. XIX a. pabaigoje net ketvirtadalį miesto gyventojų sudarė lietuviai, veikė kelios lietuvių draugijos, chorai. Čia kurį laiką gyveno Simonas Daukantas, 1894 m. vikaru į Mintaujos lietuvių parapiją buvo paskirtas Juozas Tumas-Vaiž-

Jelgava. Buvusios Mintaujos gimnazijos rūmai, kur mokėsi daugelis lietuvių šviesuolių.

Ligo, Jelgava ir atkurtos Nepriklausomybės šimtmetis

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

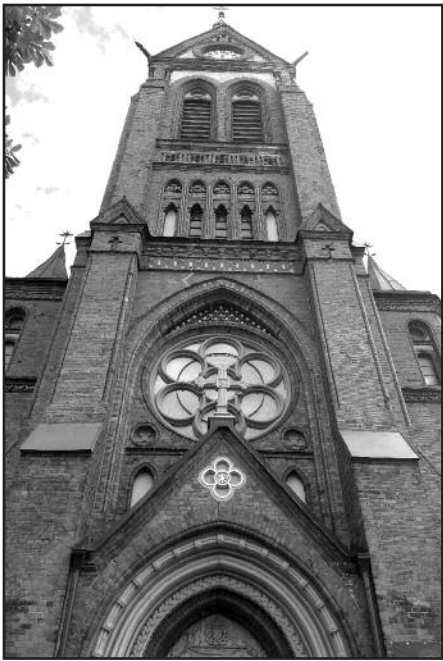

gantas, gimnazijoje graikų ir lotynų kalbas dėstė Jonas Jablonskis. Rašytoja Liudvika Didžiulienė-Žmona buvo ikūrusi lietuvių moksleivių bendrąbę, globojo lietuvių moksleivius. Mintaujos gimnazijoje susikūrė „Kūdikio draugija”, organizavusi draudžiamos spaudos platinimą ir pasipriešinimą privalomam stačiatikių pamaldų lankymui. Mintaujos gimnazijoje mokėsi daug garsių mūsų žmonių. Ją baigė ne tik Latvijos prezidentai Janis Čakstė ir Albertas Kviesis, bet ir Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, Lenkijos prezidentas Stanislavas Voicechovskis, būsimasis Lietuvos vyskupas Kazimieras Paltarokas, keli kiti lietuviai kunigai, prof. Petras Avižonis, Kipras Bielinis, filosofas, mokslo istorikas Vladimiras Silkarskis, būsimasis „Naujienų” redaktorius Čikagoje Pijus Grigaitis; Mintaujos gimnazijoje mokėsi būsimi nepriklausomos Lietuvos ministrai pirmininkai: Vladas Mironas (dvasininkas, Lietuvos nepriklausomybės Akto 1918 m. vasario 16 d. signataras), Juozas Tūbelis, Mykolas Sleževičius, Ernestas Galvanauskas; dailininkai Petras Kalpokas ir Justinas Vienožinskis; Jonas Šliūpas, Juozas Vaičkus ir kt. Mergaičių gimnazijoje mokėsi rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė. XIX a. pabaigoje Mintaujos gimnazijoje lietuvių mokėsi daugiau negu latvių ir kitų tautybių moksleivių.

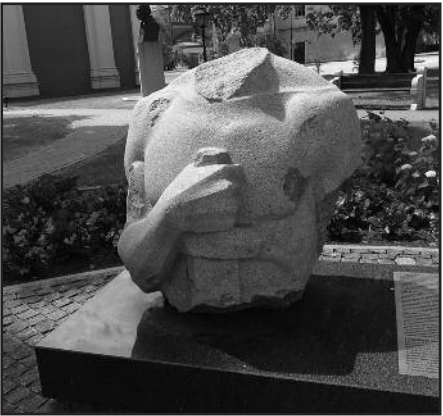
Vaikščiodami po gražiai su tvarkytą, su daug paminklų Jelgavos miesto centrą nesusunkiai atradome buvusios Mintaujos gimnazijos pastatą, kuriame dabar įsikūręs krašto muziejus ir dailės galerija. Ant pastato sienos įamžinti trijų prezidentų bereljefai – Latvijos prezidentų J. Čakstės ir A. Kviesio bei Lietuvos prezidento A. Smetonos. Plačiai žinoma istorija, kad A. Smetona iš Mintaujos gimnazijos su dar trisdešimčia lietuvių moksleivių buvo išmesti, nes atsisakė melstis rusiškai. Kadangi Ligo šventės dieną visos kultūrinės (ir ne tik) įstaigos Latvijoje buvo uždarytos, nes latviai šventė, tai muziejaus neapžiūrėjome, teks į Jelgavą vykti dar kartą.

Kodėl Mintauja traukė lietuvius

Kodėl ši vieta taip traukė lietuvius? Juk tuo metu ir Lietuva, ir Latvija vilko tą patį Rusijos caro jungą? Vyras istorikas Algirdas paaiškino, kad čia buvo lengvesnė caro okupacija, nes šių vietų nebesiekė 1863 m. sukilimas. Sukilimas už laisvę ir prieš baudžiąvą kilo Lenkijoje ir jam pritarė Lietuvos bajorai

Katalikiška Marijos katedra.

Sovietų okupantų sunaikinto latvių herojaus Lačplėsio paminklo liekana liudija apie dvasinius nuostolius.

ją kaip tautos dvasinio naikinimo įrodymą. Prezidentui Čakstei paminklas atstatytas Stancijas aikštėje.

Jelgava nusipelno didesnio lietuvių dėmesio

Nors radome atvertas tik katalikiškos Marijos katedros duris (greičiausiai čia klebonavo Vaižgantas), bet supratome, kad miestas prie Svetės, Driksos ir Lielupės (kuri susidaro susijungus mūsų Mūšai ir Nemunėliui) upių lietuvius turėtų dominti labiau. Antrojo pasaulinio karo metu miestas buvo žiauriai subombarduotas, bet senamiestis yra atstatytas ir jame praleisti dieną tikrai verta. Šiuo metu yra restauruojami vadinamieji vokiečio barono Ernesto Birono – Rusijos carienės Annos Ivanovnos (kurį laiką ji čia gyveno) favorito – milžiniški klasicistiniai rūmai, kur dabar įsikūręs Žemės ūkio universitetas. Dėkinga turizmui ir pati vietovė, nes miesto centras įsikūręs ant dviejų Lielupės salų. Todėl viešint Lietuvoje verta kirsti sieną ir aplankyti mums brangų latvių miestą Jelgavą.

bei šviesuomenė. Sukilimas apėmė visą Lietuvos teritoriją. Numalšinus sukilimą lietuviai buvo žiauriai nubausti – nors bijantis dar didesnio pasipriešinimo baudžiava buvo panaikinta, bet atimta teisė į savo raštą, o dalyvavusieji sukilime inteligentai ištremti į Sibirą, atimta nuosavybė.

Latvija istoriškai yra daugiau vokiškos kultūros teritorija (kalavijuočių ordino valdyta nuo XIII a.), ir katalikiškos Lenkijos idėjų buvo mažiau veikiamą. Be to, dar 1818 m. Rusijos caras Aleksandras I iš Mintaujos rūmų balkono iškilingai paskelbė apie baudžios panaikinimą Kuržemėje. Šiame krašte nuo seno buvo giliai įsišakniję vokiečių baronai, su kuriais turėjo skaitytis ir Rusijos carai. Todėl Kuržemė naudojo si ir tam tikra laisve. Čia lietuviai galėjo turėti savo organizacijas ir vystyti lietuvišką kultūrą. Tuo pasinaudodavo netgi Šiaurės Lietuvos pasienio gyventojai (pvz., čia anksčiau negu Palangoje buvo vaidinami lietuviški klotimo vaidinimai), nes caro policijos užklupti galėjo pereiti sieną į Latviją ir taip išsigelbėti. Bet XX a. pradžioje latviai vis tiek siekė laisvės ir ją atgavo tais pat 1918 m. kaip ir lietuviai.

Jelgavoje (šį vardą miestas atgavo 1917 m.), šalia buvusios Petrinokimnazijos rūmų yra eksponuojama paminklo latviško epo herojui Lačplēsiui liekana. Paminklas kovotojui su tamsos jėgomis buvo pastatytas 1932 m. (skulptorius Karlis Jansons), minint Jelgavos išvadavimą nuo Bermonto kariaunos 1919 m. Sovietai šį paminklą, kaip ir pirmajam Latvijos prezidentui J. Čakstei, sunaikino. 1988 m., byrant okupaciniam režimui, dalis Lačplėsio paminklo buvo rasta ir rastoji dalis eksponuota, įamžinant

ją kaip tautos dvasinio naikinimo įrodymą. Prezidentui Čakstei paminklas atstatytas Stancijas aikštėje.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**
[**Kanada**] – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)
[**Lietuvą paprastu paštu**] – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **\$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
[**Kanada**] – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)
[**Lietuvą**] – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org
Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Laisvės varpas atidaro duris naujoms draugystėms

VIJOLĖ ARBAS

Prancūzija mini Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 100-metį

Lietuva visus šiuos metus švenčia modernios nepriklausomybės atkūrimo 100-metį. Unikali šventė birželio 8-9 d. vyko Prancūzijos žemėse, kurias supa didingi Alpių kalnai, besiribojantys su Šveicarija, Taninges ir Annecy miesteliuose, vos 30 km nuo Ženevos.

Šioje kultūroje varpai vaidina ypatingą vaidmenį, todėl natūralu, kad šioje šventėje dalyvavo ir Lietuvos kampanologų draugija „Societas campanarum Lituaniae“. Ir tai atsitiko vieno šios draugijos nario – Raimundo Eimonto, žinomo muzikanto, kariljonininko iš Kauno – dėka. Raimundas yra grojęs kartu su prancūzu kariljonininku Jean-Bernard Lemoine, kuris ir pakvietė Raimundą kartu atšvesti Lietuvos nepriklausomybės šimtmetį. Jean-Bernard save vadina „varpininku“, kaip yra įrašęs savo vizitinėje kortelėje, tuo išreikšdamas gilius jausmus Lietuvai.

Laisvės varpas

Laisvės varpe, kurį Amerikos lietuviai 1922 m. padovanojo atsikūrusiai Lietuvai ir kuris skamba iš varpinės prie Kauno karo muziejaus, yra įrėžta žinia – B. K. Balučio eilės, kurios vis dar įkvepia ne vieną: „O skambink per amžius vaikams Lietuvos, kad laisvės nevertas, kas negina jos“. Laisvės varpas ir toliau atidaro duris naujoms draugystėms, kaip ir šiuo atveju Prancūzijoje.

Minėjimas Taninges miestelyje

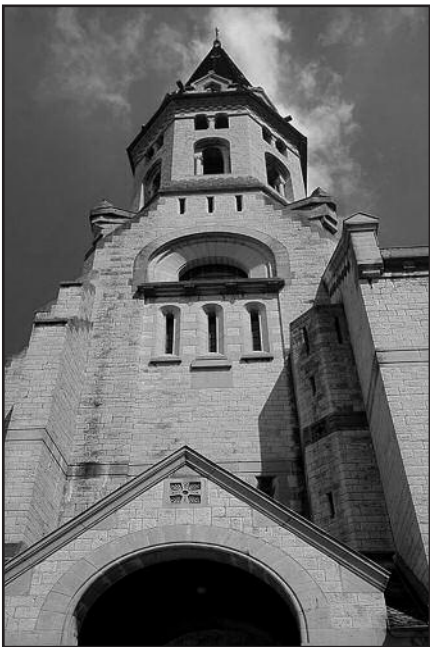
Minėjimas tikrai buvo išpūdingas. Mažame Taninges miestelyje tarp Prancūzijos vėliavų kabojo daug trispalvių. Kariljonininkas, arba varpininkas, Jean-Bernard Lemoine yra kilęs iš Annecy miestelio Prancūzijoje, bet savo dalį širdies yra paskyręs

Laisvės varpo ekspozicija.

Lietuvos kampanologų draugijos prezidentas Leonardas Šablinskas Lietuvos draugui Jean-Bernard Lemoine įteikė varpą, kuriame jis įvardintas draugijos garbės nariu.

Koncertas vyko iš Annecy miestelio Bazilikos varpinės.

Lietuvai ir mūsų didingam varpui. O kodėl – priežastį sužinojom kur kas vėliau.

Jis susižavėjo Lietuva savo pirmosios kelionės į mūsų šalį 1992 m. metu. Nuo to laiko jis į Lietuvą buvo atvykęs gal 39 kartus ir dažniausiai kartu su bičiulių iš Prancūzijos ir Šveicarijos pilnais autobusais. Šį renginį jam padėjo surengti jo vienas bičiulis – diplomatas Ričardas Bačkis, kuris pats į šventę, deja, negalėjo atvykti.

Istorikai iš vietinių universitetų skaitė paskaitas apie 1922 m. buvusį Lietuvos premjerą Ernestą Galvanauską ir apie Oskarą Milašį (Oscar Milosz) – poetą, dramaturgą ir diplomata, Lietuvai atstovavusį Tautų lygoje.

Šį renginį pagerbė Andrius Krivas, Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Ženevoje, atvykęs su dar ne mažiau kaip penkiais žmonėmis (jo sekretorė padėjo vertėjauti iš prancūzų kalbos).

Kariljono koncertai Taninges ir Annecy miesteliuose

Ryškiausia šio minėjimo dalis buvo kariljonų koncertas iš Taninges miestelio varpinės. Atrodė, kad varpai aidėjo nuo miestelių supančių Alpių iki paties rojaus. Pirmiausia suskambo Lietuvos himnas, ir visi ten buvę lietuviai išsididžiai giedojo kartu. Koncertas baigtas Prancūzų tautos himnu, kurį giedojo laimingai prisijungusių pora šimtų prancūzų entuziastų. Tarp himnų skambėjo klasikinės muzikos

kūriniai. Koncertavo Raimundas Eimontas, muzikantas iš Lietuvos. Porą kūrinių kartu pagrojo ir ilgametis jo bičiulis bei mokytojas Jean-Bernard Lemoine. Klausytojų audringi plojimai aidėjo per kalnus.

Šio renginio metu Jean-Bernard Lemoine buvo įteiktas apdovanojimas – Lietuvos kampanologų draugijos prezidentas Leonardas Šablinskas jam įteikė sertifikatą ir dailų asmeninį varpą, kuriame jis įvardintas draugijos garbės nariu.

Pati varpinė, kuri yra ir muziejus, renginiui suteikė ypatingo žavesio. Belipant į varpinės viršų, kiekvienoje besisukančių laiptų aikštelėje yra rodomi įvairūs eksponatai, susiję su varpais. Raimundas šiame muziejuje jau yra spėjęs palikti savo ženklą, nes šiose apylinkėse yra koncertavęs. Ne vienas šio muziejaus eksponatas yra iš Lietuvos, labiausiai imponuoja – moliniai varpai, išrašyti lietuviška simbolika.

Kitą dieną koncertas vyko iš An-

necy miestelio Bazilikos varpinės. Koncertas kalnuotoje vietoje buvo girdimas toli. Muzika prilygo maldai.

Annecy ir Laisvės varpas

Annecy yra mūsų mecenato J-B. Lemoine gimtasis miestelis. Lietuviams jis aprodė išpūdingiausias miestelio vietas – didingą ežerą ir apylinkes, senovinę pilį. Vieno sustojimo metu mes sužinojome netikėtą naujieną.

Tai buvo nuostabaus grožio katalikų bažnyčia. Ten radome prikabinatą lentelę, kuri skelbė, kad miestelio liejykla „Paccard Foundry“ 1950 m. pagal JAV valstybinį užsakymą pagamino 54 Amerikos laisvės varpo replikas, kurios buvo padovanotos visoms valstijoms kartu su District of Columbia.

Dabar supratome Lemoine aistrą varpams ir mūsų Laisvės varpui. Tai siejasi su jo kultūrine prigimtimi, kaip Laisvės varpas įsipina ir į mūsų paveldą. Po nepaprastai gražaus minėjimo tai buvo nuostabi staigmena.

Lietuvos ir Prancūzijos himnus groja kariljonininkas Raimundas Eimontas.

Mažame Taninges miestelyje tarp Prancūzijos vėliavų kabojo daug trispalvių.

TELKINIAI

Ypatingi Detroito „Žiburio“ mokyklos metai

JANINA UDRIENĖ

Šie, 2017–2018, mokslo metai Detroito „Žiburio“ mokyklai tikrai buvo neeiliniai, nes visus metus mokykla veikė be vedėjo, tik su stipria tėvų komiteto parama. Vidai Pekorienei, buvusiai vedėjai, po daugelį metų darbo pasitraukus iš pareigų, tėvų komitetas stropiai ieškojo vadovaujančio asmens, tačiau surasti nepavyko.

Tokioms sunkioms aplinkybėms susidarius, tėvų komitetas rankų nenuleido ir savo jėgomis ryžosi mokyklą vesti įprasta tvarka. Rudenį mokytojų posėdžiai ir mokyklos atidarymas vyko laiku ir visos pamokos, vedamos energingų mokytojų, irgi vyko sklandžiai. Kalėdoms tėvų komitetas kartu su talkininkais paruošė nuotaikingą vaidinimą. Visi grožėjosi vaikų vaidyba, kostiumais, dainomis bei šokiais. Iškilmingai švestas atkurtos Lietuvos šimtmetis – paruoštas minėjimas vaikams ir speciali meno kūrinių paroda, kuri buvo eksponuojama JAV LB Detroito apylinkės Vasario 16-osios minėjime/koncerte.

Ir pagaliau – mokslo metų užbaigtuvės, į kurias rinkosi mokiniai, mokytojai, tėvai ir svečiai. Viskas vyko pakiliai. Mokytojai pristatė savo klasės mokinius, papasakojo apie jų atliktus darbus ir perkėlė juos į kitą klasę, tik su aštuntokais teko atsisveikinti.

Ruošiantis ateinantiems mokslo metams tėvų komiteto narė Laura Garnytė atidžiai peržiūrėjo naujus, šiuolaikiškus, užsienio vaikams pritaikytus vadovėlius ir juos užsakė, kad mokiniams būtų įdomiau ir mokytojams lengviau dėstyti.

Tėvų komitetas nuoširdžiai dėkojo mokytojams ir padėjėjams už rūpestingai atliktas pareigas, o LB Michigano apygardos vardu visiems mokytojams buvo įteiktas pavasarinis „JAV LB naujienų“ žurnaliukas bei žurnaliuko metų prenumerata. Norima, kad mokytojai geriau susipažintų su JAV Lietuvių Bendruomenės veikla, matytų, kas vyksta kitose mokyklose ir, progoms pasitaikius, pasisemtų idėjų.

Per mokslo metus „Žiburio“ mokykla gražiai bendradarbiavo su Dievo Apvaizdos parapija ir Lietuvių Bendruomene. Jautėme, kad visi esame tos pačios šeimos nariai ir mums visiems jaunimas bei jo lietuviškas ir krikščioniškas auklėjimas labai svarbus.

Detroito „Žiburio“ mokyklos mokiniai su mokytojais.

„Žiburio“ mokyklos archyvo nuotraukos

Didelė padėka pasišventusiems mokytojams: Astai Piestienei, Kristinai Griciūtei, Vaivai Varner, Juditai Ulčinienei, Dainai Gaškevičienei, Ingridai Knueppel, Gintarei Čereškaitei, Jūratei Latvėnienei, Juditai Kanopsky, Vaidai Maloney, Eglei Garbenie-

nei, Lelei Viskantienei, kun. Gintarui Jonikui, Mikui Giedraičiui, Vaivai Balčikonis, Aurelijai Žukauskienei; jauniems padėjėjams: Sofiai Duobaitei, Miglei Orentaitei, Stasiui Orentui, Viliui Vilkiui; darbščiam tėvų komitetui: Giedriui Ambrozaičiui,

Justinui Balčikonui, Laurai Garrytei, Elenutei Kavaliauskas (išdininkei), Birutei Pavlovskienei, Linai Perchanok, Valdui Piesčiui, Viktutei Tijunėlis, Tomui Tuskeniui, Danguolei Tuskenienei.

Džiugu pranešti, kad kitais mokslo metais „Žiburio“ mokyklos vedėjo pareigas sutiko eiti tėvų komiteto narys, buvęs LB Detroito apylinkės pirmininkas Valdas Piestys. Linkime jam sėkmingai vadovauti „Žiburio“ mokyklai, kad mokslo metai būtų dar geresni ir kūrybingesni.

Janina Udrienė – JAV LB Michigano apygardos pirmininkė.

Detroito „Žiburio“ mokyklos mokiniai su mokytojais.

Svečiai Lituanistikos tyrimo ir studijų centre

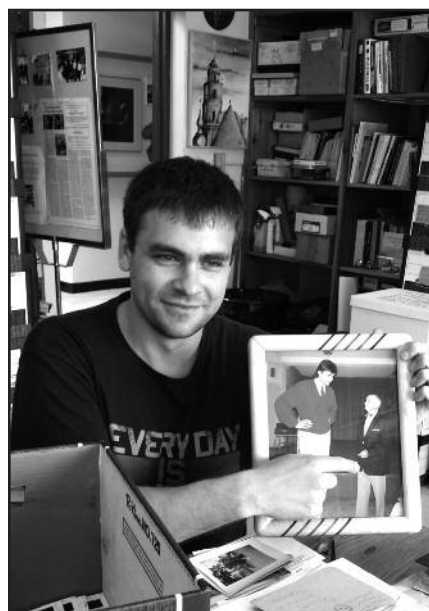
Vasarą Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) darbai nesustoja, kiekvieną savaitę sulaukiame lankytojų tyrinėjančių archyvus. Neseniai LTSC apsilankė lietuvių kilmės amerikietė Erika Weir, Egidijus Balandis iš Kauno Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) bei Regina Kvašytė iš Šiaulių universiteto.

Erika Weir studijuoja Bibliotekinių kūrinių magistratūros programoje University of Illinois

Urbana-Champaign ir susidomėjo LTSC veikla, sužinojusi apie ją per universiteto archyvų projektą. Erika labai susidomėjo didele LTSC archyvų rinkiniais. Kadangi E. Weir yra Universiteto Slavų departamento informacinės tarnybos Sklaidos ir plėtos asistentė ir ruošia internetinį popierinių dokumentų skaitmeninimo kursą, ji pakvietė ir LTSC bendradarbiauti.

Egidijus Balandis, VDU doktorantūros studentas, jau nebe pirmą kartą svečiuojasi LTSC, ruošdamas savo disertaciją apie pirmosios bangos lietuvių sportininkų istoriją. Jis domėjosi Konstantino Savicko archyvu, taip pat medžiaga savo pranešimams ir paskaitoms apie XX a. pradžios lietuviškas organizacijas.

Dr. Regina Kvašytė LTSC lankosi jau daugelį metų, vis rasdama medžiagos savo moksliniams darbams. Šį kartą ji į

Egidijus Balandis.

LTSC atvyko po AABS mokslinės konferencijos Stanford University, Californijoje. Dr. R. Kvašytė domino Amerikos lietuvių tarybos dokumentai, LTSC saugoma periodinė spauda, taip pat kai kuri medžiaga iš latvių kultūros, kadangi ji yra asociacijos „Baltų

Erika Weir prie LTSC bibliotekos.

I. Antanaitis-Jacobs nuotraukos

centras” vadovė.

Šių studentų ir mokslininkų pavyzdys rodo, kaip archyvų veikla patarnauja Lietuvių kultūros puoselėjimui ir sklaidai.

LTSC info

Iš k.: LTSC direktorė Kristina Lapienytė ir docentė Regina Kvašytė.

Įkvėpimas ateina iš Motinos gamtos

**JOVITA BELIAK-
ANTANAVIČIENĖ**

Lietuvių kilmės menininkė Diana Zabielaitytė į Brooklyną New Yorke atsikraustė ne per seniausiais – baigusi gimnaziją Milwaukie (Oregon valstijoje) Diana degė noru išbandyti didmiesčio gyvenimą ir netrukus patraukė mokyti į Chicago, vėliau – link New Yorko. „Columbia College Chicago pasirinkau todėl, kad jis turėjo visas mane dominančias studijų programas ir į šią įstai-gą gavau didžiausią stipendiją. Studi-juoti man ten patiko, nes nebuvo rei-kalaujama pasirinkti specialybės vienoje srityje, galėjau eksperimentuoti“, – apie savo studijų pasirinkimą kalbėjo Diana.

Dar mokyklos laikais menininkė sėkmingai dalyvavo mokykliniuose konkursuose ir parodose. „Įsimintiniausios buvo ‘Scholas-tic Art and Writing’ parodos, į kurias patekau 2008-aisiais ir 2010-aisiais m. Darbai buvo eksponuojami ir apdovanojimų ceremonija vyko Milwaukie meno muziejuje. Pats muziejus yra la-bai išpūdingas, ispanų architekto San-tiago Calatrava kūrinyje ant Michigan ežero kranto, panašus į hibridą tarp lai-vo ir žuvėdros“, – prisiminimais iš pir-mųjų parodų dalijosi Diana.

Studijuodama universitete ji dau-giausiai dėmesio skyrė piešimui, ta-pybai, keramikai ir juvelyrikai, o ba-kalauro baigimo parodoje 2014 m. ji pir-mą kartą pristatė dabartinio stiliaus darbus. „Paskutinį semestrą studijavau

Alex Šepkaus darbų detalumą ir este-tiką iškart susidomėjau, juose yra kaž-kas labai organiško ir mistiško.

Be to, visi darbai gaminami po mikroskopu, – mane tai labai sudomi-no, nes pati esu kruopšti ir smulkme-niška. Komandos nare pabuvau dvejus su puse metų ir per tą laiką įgijau ne-mažai patirties. Apdirbinėjau metalo liejinius, litavimo būdu sujunginėjau pakabukus, auskarus bei apyrankes, taisydavau metale esančius netobulu-mus naudojant specialų lazerį. Įval-džius visus įgūdžius, darbo procesas man tapo kaip meditacija, ir tiek laiko praleidus žiūrint į tuos kūrinius, ma-nau, kūrybiškai buvau įtakota“, – dar-bo ypatumus žymaus juvelyro įmonė-jje atskleidė Diana Zabielaitytė.

„Esu labai dėkinga Šepkui ir kom-panijai, jog mane vertino ir suteikė ga-limybę tobulėti. Ypatingas ačiū dirb-tuvių vadovui Artūrai Gorinui, kuris puoselėjo mano talentą ir mane palaikė sunkiais momentais, prisitaikant prie gyvenimo New Yorke“, – padėkas išreiškė menininkė, kuriai ši darbo patirtis padėjo brandinti savo kūrybos braižą ir tobulėti profesinėje veikloje. Diana jaučia, kad metai juvelyro Alex Šepkaus dirbtuvėse jos kūrybai pada-rė didelį poveikį.

Įkvėpimo semiasi iš gamtos

Po darbų juvelyro A. Šepkaus dirb-tuvėse Diana mielai eidavo pasivaikš-čioti po Centrinį parką, kuriame kū-rybinio įkvėpimo dažnai sėmėsi ir sa-vaigtaliais. Po pusantrų metų gyvenimo Manhattane menininkė persikėlė į Brooklyną, kur atrado naują, savo širdžiai mie-lą ir svajingą vietą – prie-plauką Williamsburg ra-jone. „Iš ten matyti ža-vingas miesto bei tiltų vaizdas, už dangoraižių leidžiasi saulė. Kartais pavažiuoju ir už miesto, pvz., į netoliese esantį Harriman parką ar Mon-tauk miestelį Hamptons, kur atsiveria gražus van-denyno vaizdas“, – apie mėgstamiausias vietas pasakojo pašnekovė. Iš jos kūrybos galima spręsti, jog tikrasis me-nininkės įkvėpimas ateina iš visa turinčios Mo-tinos gamtos. Turėdama galimybių ir laiko Diana mielai keliauja po kitas

Amerikos valstijas ir eksperimentuo-ja su gamtovaizdžiais, kurie veikia jos kūrybą.

Praėjusią vasarą menininkė savo darbus pristatė ir pirmojoje persona-linėje parodoje Long Island City, kur parodos lankytojai turėjo progos susipažinti ir panagrinėti menininkės ku-riamus ypač smulkmeniškus raštus bei jų sąryšį su nenuspėjama akvarele.

Sunkus integravimosi etapas atvėrė vidinį pasaulį

Pokalbio metu menininkė prisi-pažino nemėgusi Amerikos ir nuolatos galvodavusi apie savo gimtinę – Lie-tuvą, kurioje gimė ir užaugo. „Namų palikti nenorėjau, tai į JAV atvažiavau prastai nusiteikusi ir iš pradžių man čia nepatiko“, – pasakojo Diana, kurios mama 2002-aisiais laimėjo „žalią kor-tą“ ir su šeimyna smalsumo bei di-

Prie savo paveikslų parodoje Long Island City.

Daivos Vitkutės nuotr.

desnių darbo galimybių vedama per-sikraustė gyventi į JAV. „Nors to pirmo išpūdžio, kai pamačiau tolumoje nak-tį šviečiančius Čikagos dangoraižius, niekada nepamiršiu“, – įsimintiniausią akimirką leidžiantis lėktuvui Ame-rikoje prisimena menininkė.

„Mokykloje mane priėmė labai šil-tai, vaikai ir mokytojai buvo draugiš-ki, bet vis tiek jaučiausi ganėtinai vie-niša. Dėl kultūrinių skirtumų bei kal-bos nemokėjimo kurį laiką buvau at-siskyrėlė ir, manau, tai labai įtakėjo mano kūrybą. Kai tapau labiau uždara išoriniam pasauliui, labiau atsivėrė vidinis – pradėjau daugiau užsiiminė-ti menu. Su laiku pradėjau pozityviau matyti savo situaciją, išmokau kalbą, susiradau draugų, pamilau ir Ameri-ką“, – apie nelengvą integravimąsi svetimoje šalyje, bet dėl to atsivėrusį kūrybinį talentą pasakojo Diana.

Diana atskleidžia, jog savo meninę gyslelę paveldėjusi iš artimųjų – jos tė-vai yra meno mėgėjai ir visuomet pa-laiko bei skatina jos kūrybą. Be to, tarp giminaičių yra menininkų, tarp kurių pastebimas panašus kūrybos žanras: „Sakyčiau, kad yra panašumų su mano tetos ir pusseserės kūryba – visos trys turime kažkokį potraukį į linijų raiz-gymą.“

Kuria besikartojančius smulkius raštus

Pagrindinės menininkės piešimo priemonės – akvarelė ir mikrono ra-šiklis. „Akvarelė mane traukia, nes ji nėra visiškai nuspėjama. Jai išdžiūvus kartais išsiskiria įdomūs spalvų deri-niai, atsiranda unikalūs raštai. Be to, pats procesas dirbant su ja manyje skatina ramybę. Mėgstu stebėti, kaip dažai išsilieja palietus sudrėkusį po-pierių, kartais net atsiranda fraktalus primenantys raštai. Kadangi turiu potraukį į besikartojančius raštus, tai susiradau smulkiausią rašiklį ir pradėjau juos kurti pati. Abi priemonės naudoju kartu, nes darbai įgyja dau-giau sluoksnių, įdomu tarp jų sukurti santykį ir paįsyti, kol atrandu ba-lansą“, – apie savitą piešimo techniką pasakojo Diana. Menininkė dažnai vienu metu pradeda piešti kelis darbus, tačiau juos baigia skirtingai – įkvėpi-mui dingus ji tiesiog metams padeda darbą į šoną ir grįžta prie jo tada, kada pajaučia tam norą.

Dianos Zabielaitytės darbai pri-traukia įvairių meno mylėtojų, tačiau pozityviausių reakcijų sulaukia iš dva-singų, jautrių ar kūrybingų žmonių. „Nemažai esu girdėjus atsiliepimų, jog iš mano darbų yra jaučiama gera ener-

getika, kad jie įkvėpia kitus kurti. Pa-rodos metu susilaukiau didelio komplimento iš muzikantės Monikos Liu, ji sakė, jog mano kūryba sustabdė jai lai-ką – ‘atsigavau tik, kai krūtinėj pajutau viesulą, nuo kurio akyse atsirado aša-ros’. Susilaukus tokių stiprių reakcijų, pati įgaunu įkvėpimo kurti“, – apie kū-rybinį pripažinimą kalbėjo pašnekovė.

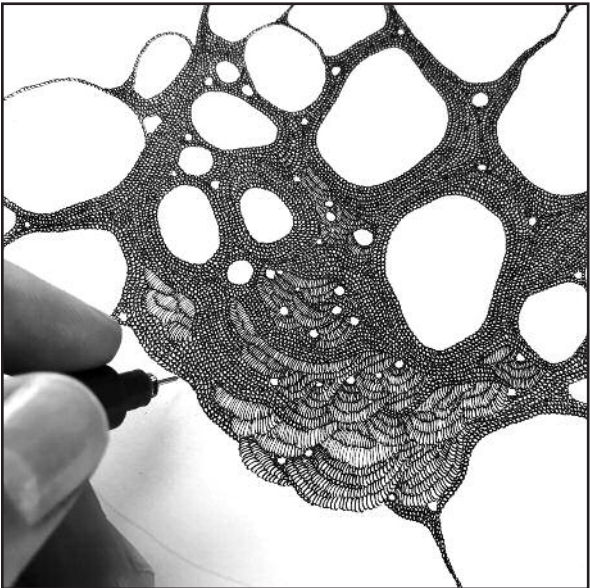
Ji prisipažįsta, jog jaučia nuolati-nį giminės ilgesį ir ten esančiam tėčiui, giminėms ir draugams. „Studijų metais tėtis mane parskraidindavo į Lietuvą kiekvieną vasarą bei per kai kurias žie-mos atostogas, tad palaikydavau gana stiprų ryšį su ten gyvenančiais man brangiais žmonėmis bei kultūra. Nuo mažens stovyklaudavau ir laiką leis-davau su raitaisiais skautais, iš tų lai-kų vis dar turiu daug draugų ir didelę meilę lietuvių liaudies kultūrai. Ir, ži-noma, išsiilgstu lietuviško maisto. Ypač močiutės blynų!“ – apie begalinę mei-lę Lietuvai pasakoja vizualinio meno at-stovė Diana Zabielaitytė.

Gamtos įkvėptas paveikslas Blue Ridge kalnuose iš kelionės į North Carolina.

Dianos Zabielaitytės archyvo nuotraukos

Diana Zabielaitytė be galo džiaugiasi savo parodos sėkme, dideliu lan-kytojų susidomėjimu bei artimųjų pa-laikymu. „Buvo smagu pasidalinti savo darbais gyvai, nes kartais sunku perteikti detalumą ir skalę nuotrau-komis. Nemažai svečių sakė, kad dar-bai detalesni nei išvaizdavo“, – išpū-džiais dalijosi menininkė, parodos ati-daryme susipažinusi su nemažai nau-jų žmonių.

Mikrono rašikliu kuriami raštai.

pas menininkę Jeleną Berenc, kuri man padarė didelės įtakos ir padėjo at-rasti bei vystyti šį kūrybos būdą, ku-riuo užsiimu iki šiol“, – apie reikš-mingą dėstytojos indėlį kūrybai pasa-kojo pašnekovė.

Darbavosi pas juvelyrą A. Šepkų

Įgijusią bakalauro išsilavinimą Chicagoje Dianą profesinis kelias nu-vedė į New Yorką, kurį prieš tai ji buvo kelis kartus lankiusi ir slapta sva-jojusi apsigyventi. „Pabaigus studijas planavau toliau užsiiminėti juvelyrika ir būtent ten gavau darbo pasiūlymą“, – apie savo darbą New Yorko „Dei-mantų rajone“ pradėjo pasakoti me-nininkė. „Studijų laikais, kai pradėjau domėtis juvelyrika, mano pusseserė už-siminė apie lietuvių juvelyrą, gyve-nantį JAV, kurio darbai taip pat pasi-žymi smulkiais raštais. Pamačiusi

Įsimintinais renginiais paminėtos trijų iškilių Amerikos lietuvių gimimo sukaktys

Atkelta iš 1 psl.

Renginiai prasidėjo dokumentinio filmo „Pavergtųjų sukilimas“ (režisierius Algis Kuzmickas) peržiūra – šis filmas skirtas dr. K. Ambrozaičio (1918–2015) šimtosioms gimimo metinėms. Kitą dieną buvo parodytas dar vienas dokumentinis filmas „Vėjelis iš Lietuvos“ (rež. Saulius Beržinis), skirtas lietuvių verslininko, filantropo, mecenato Juozo Kazicko šimtosioms gimimo metinėms. Dar po dienos buvo galima pamatyti gerai pažįstamo režisieriaus Arvydo Reneckio juostą „Adolfas Damušis“ – ji buvo skirta dr. Adolfo Damušio (1908–2003) 110-osioms gimimo metinėms. Visose peržiūrose dalyvavo šių trijų asmenybių giminaičiai, po filmų peržiūrų buvo skirta laiko klausimams ir atsakymams.

Konferencijos „Laisvės byla ir išeivija: palikimas, dabarties rūpesčiai ir lūkesčiai“ pradžioje bibliotekoje buvo atidaryta išpūdinga paroda „Trys draugai: Damušis, Kazickas, Ambrozaitis“. Pasak vieno iš pagrindinių viso renginių ciklo organizatorių, Nacionalinės bibliotekos Adolfo Damušio demokratijos studijų centro vadovo, žurnalisto Vidmanto Valiušaičio, „visi jie buvo anos Respublikos nepriklausomybės vaikai: joje užaugę, subrendę, išimokslinė, daugiau ar mažiau spėję pasižymėti.

Sugrįžimo džiaugsmas.

Jų jaunystė sutapo su jau naikinamos, sovietų ir nacių okupacijomis paženklintos Lietuvos dalia. Todėl viena ryškiausių juos jungiančių gijų – pasipriešinimas okupaciniams režimams 1940–1944 m., išpareigojimas laisvei, nuosekli ir ištverminga kova už demokratinę Lietuvą 1944–1990 m. Jie turėjo laimės daug pasiekti Vakaruose, sulaukti Lietuvos nepriklausomybės 1990-aisiais ir vėl čia sugrįžti. Kiekvienas savaip, kiekvienas su savo įnašu – sulig galimybėmis, patirtimi, profesinėmis žiniomis, visuomeninio darbo praktika.”

Šią parodą sudaro kelios dalys, išryškinančios šių

Su parodos eksponatais A. Damušio demokratijos studijų centro vadovas V. Valiušaitis supažindina (iš k.): R. R. Ambrozaitytė-Fry, J. Kazickaitė ir G. Damušytė.

trijų asmenybių sąsajas, vertybių prioritetus, juos vienijusios veiklos barus. Ekspozicijoje siekiama atskleisti ištvermingo išpareigojimo šeimai, tautai, valstybei vertę, taip pat išėjusiųjų džiaugsmą sugrįžti. Čia nemažai dokumentų, taip pat nuotraukų, įvairių asmeninių daiktų. Paroda suskirstyta atskiromis temomis – tai ir šeimų nuotraukos, ir visų trijų draugų portretai iš įvairių laikmečių, ir rezistencinę veiklą liudijančios nuotraukos bei dokumentai, taip pat profesionalų darbą ir veiklą lietuviškuose baruose atspindintys eksponatai, o taip pat sugrįžimų į tėvynę akimirkos.

Atidarydamas paroda bibliotekos vadovas R. Gudauskas pabrėžė, kad tai yra išskirtinės svarbos atkurtos Lietuvos 100-mečio renginys, o šios trys asmenybės buvo tikrieji nepriklausomą Lietuvą jungiantys tiltai, emigracijos sąlygomis didelę dalį skyrę tautinio tapatumo išsaugojimui ir nepriklausomos Lietuvos tęstinumo idėjos palaikymui. Jis pabrėžė, kad naująją parodą, kuri veiks iki liepos vidurio, galės pamatyti ir į jubiliejinę Dainų šventę bei kitus svarbius renginius atvykę viso pasaulio lietuviai, o taip pat priminė, kad Kazickų šeimos fondas suteikė didelę paramą bibliotekai vykdant projektą „Bibliotekos pažangai”.

A. Damušio dukra, Lietuvos ambasadorė Danijai ir Islandijai Gintė Damušytė pabrėžė, kad jos tėvas visada tikėjo Lietuvos valstybe, džiaugėsi galimybe čia kurti ir buvo tėvynei labai atsidavęs. „Reta karta, kuri taip stipriai tikėjo Lietuvos valstybe ir galimybe ją atkurti. Juos jungė bendras idealizmas, tačiau jie buvo ir vizionieriai, kurie mokėjo tą viziją įgyvendinti ir paversti tikrove”, – sakė ambasadorė.

Ji akcentavo ir tai, kad šie trys draugai įkūrė labai svarbias tris institucijas diasporoje – Dainavos lietuvių jaunimo stovyklą, nuo 1956 metų iki šiol veikiančią Michigane, Lietuvių Fondą Čikagoje 1961 metais, kuris lietuviybės puoselėjimui jau skyrė apie 20 milijonų dolerių ir 1998 metais – Kazickų fondą, parėmusį ir remiantį daug svarbių projektų ir iniciatyvų Lietuvoje. Ji sakė, kad į jubiliejinis renginius atvyko ne tik visų trijų garsių asmenybių dukros, bet ir visas būrys kitų giminaičių.

K. Ambrozaičio dukra Ramunė Ambrozaitytė-Fry prisiminė, kad jau būdamas garbaus 90 metų amžiaus tėvas dar susiruošė aplankyti Lietuvą, kuri jam visada buvo labai svarbi. Pasak jos, „Doctor A” va-

dinamas daktaras buvo labai gerbiamas, dirbo neskaičiuodamas valandų darbe. Ji išskyrė tris pagrindinius dalykus: niekada nuo daktaro veido nedingstančią šypseną, tvirtą tikėjimą, kad Lietuva bus laisva ir begalinį jo kuklumą. „Tėtis niekada netroško būti garbinamas”, – sakė viešnia.

Ji taip pat prisiminė, kad tėtis labai mėgo ben-

Atidaryme kalbėjo visų trijų draugų dukros Gintė Damušytė (k.), Ramunė Ambrozaitytė-Fry ir Jūratė Kazickaitė.

Damušio eksponatai.

drauti, keliauti, iki 87-erių metų amžiaus dar vykdavo slidinėti. Daktaras asmeniškai parėmė nemažai menininkų, rašytojų, o jo vestuves dar 1952 metais nufilmavo Jonas Mekas, kuriam tai buvo pirmas filmas iki tampant žinomu režisieriumi.

J. Kazicko dukra, Kazickų fondo vadovė Jūratė Kazickaitė sakė, kad tėtis visada norėjo grįžti į Lietuvą, net jausdavo tą vėjelį, iš Lietuvos pusės link Amerikos pučiantį, sakydavo, kad net gelės Lietuvoje

Apie dvigubą pilietybę

Žygimantas Pavilionis

L. Segars nuotr.

Referendumas dėl dvigubos pilietybės turėjo būti surengtas kartu su prezidento rinkimais. Rinkimai artėja, o referendumui ruoštis net nepradėta. Šiandien Seimas svarstė, ar reikia padaryti išimtį ir referendumui dėl dvigubos pilietybės nuleisti kartelę. Tuo tarpu, iki šiol nėra sutarta, kurie Lietuvos piliečiai turėtų teisę į dvigubą pilietybę. Apie tai „Lietuvos ryto“ televizijos laidoje „Lietuva tiesiogiai“ žurnalistė **Daiva Žeimytė** kalbėjosi su Seimo nariu **Žygimantu Pavilioniu**.

Pone Pavilioni, gal jūs labai paprastai galite paaiškinti, kas šiuo metu vyksta dėl dvigubos pilietybės reikalų? Jūs esate darbo grupėje, kuri turėtų pateikti siūlymus tiek dėl formuluočių, tiek dėl datos. Esate vienas iš pagrindinių agitatorių už dvigubą pilietybę, o iš to, ką dabar matome viešoje erdvėje, panašu, kad referendumas kitais metais su prezidento rinkimais nepavyks.

Aš dar vilties nepraradau, gal mes dar spėsime, bet akivaizdžiai mes labai vėluojam. Vilniuje mes jau seniai turėjome būti sutarę dėl formuluočių, kurią keisime Konstitucijoje, dėl pinigų, kuriuos skirsime visuomenės informavimo kampanijai, dėl organizavimo būdo, kad jis būtų efektyvesnis – gal pora dienų, gal paštu padidintą laiką, gal balsadėžės kiek įmanoma arčiau balsuotojo padėti. Tačiau mes nesutarę. Mums iš esmės liko viena savaitė Seime. Jeigu mes nesutarsime, praleisime visą vasarą be kampanijos.

O ką jūs toje darbo grupėje darote?

Dabar ji dažniau susitinka, bet po pirmo susitikimo gruodžio mėnesį iki antro susitikimo praėjo apie pora mėnesių. Seimas pilnas skandalų, asmeninių vendų. Esminiai valstybės uždaviniai, kurie gali lemti mūsų visų ateitį, nėra tokie svarbūs.

Gal tada visuomenei reiktų pasakyti, kad nieko nepavyks? Kam dar toliau kompromituoti šitą klausimą? Gal reikia pasakyti: referendumas nepavyks, nes nepasirošėm jam?

Aš vis dar tikiu, kad galbūt gali pavykti, jeigu mes paskutinę savaitę pasispausim ir pradėsime daryti. Bet aišku, vilties mažėja. Mes su pasaulio lyderiais prieš gerus du mėnesius buvom susirinkę ir į eterį išėjome: būkit geri, skubėkit, atidėkit savo purvą drabstymus, čia yra svarbus strateginis uždavinys. Tada tempas pa-

didėjo, tikrai pradėjome susitikinėti kiekvieną savaitę. Jau iš esmės sutarėm dėl formuluočių, bet ne iki galo. Jau sutarėm dėl datos, kad turėtų būti su pirmu prezidento rinkimų turu, bet dar nesutarėm dėl pinigų, organizavimo patobulinimo būdų. Galų gale, dar net nepradėjome tos kampanijos. Nėra nė vieno susitikimo, kur aš neiškelčiau šio klausimo, tačiau tenka prisipažinti: mūsų kalbančių yra gal 4–5 Seime, dar yra keli geri žmonės visuomenininkai, aktoriai, dainininkai, bet visa tai kol kas yra pavienis entuziazmas. Aš pats dariau Europos Sąjungos referendumo kampaniją, žinau, kas tai yra. Tai yra labai sunkus darbas. Galų gale, pats dalyvavau mūsų Seimo rinkimuose, aš beveik metus dirbau, kad vieną apygardą laimėt, o čia reikia visą Lietuvą.

Jūs laimėjot, tai buvo jūsų politinis interesas. Gal dabar reikia nebekelti bangų ir nebekalbėti to susitikimuose?

Matot, problema yra viena. Mes siūlėm valdantiejiems pagalvoti, gal net atidėti referendumą, gal jį rengti su Seimo rinkimais, panaudoti visus kitus metus faktiškai agitacijai.

Akivaizdu, tai ne prioritetas klausimas.

Koalicija yra įsirašiusi tai vienu iš pagrindinių klausimų, jie išipareigojo tai spręsti ir jie vis tiek eis į priekį.

Jūs pasakojate, kad du mėnesius darbo grupė nesusi-renka, neįmanoma nuspręsti net dėl to, kaip reiktų formuluoti ar net dėl datos. Tai nėra prioritetas klausimas valdantiejiems, bet yra opozicija. Jūs ne vienas opozicijoje esate.

Taip, bet aš negaliu kitaip, kadangi žinau tų žmonių likimus. 300 tūkst., gyvenančių Britanijoje, dauguma jų šiuo metu aplikuoja Jungtinės Karalystės pilietybei. Tas jau įvykę Amerikoje. Matydamas tų žmonių skausmą ir likimus, tai yra daugiau nei pusė milijono tautos. Tai jauni žmonės, dažnai išsilavinę, kalbantys įvairiomis kalbomis – prarasti juos, nukirpti žmogišką ryšį, kuris neša į mūsų šalį investicijas savaime. Nėra nė vienos normalios investicijos, kurios neatvežtų koks nors ar Amerikos, ar kitos tautos lietuvis. Tai yra kraujas, kuris neša tuos pinigus. Kaip pasakė viena airė: mes tą seniai supratom ir jūs, lietuviai, esate kaip airiai. Mes bendruomeniškai, jūs tiesiog neieškokite pinigų, investicijų. Ieškokite investuotojų, pakvieskite savo airius namo, pamatysite, kaip pasikeis jūsų kaimai, regionai, kuriems taip trūksta investicijų. Dabar įdomiausia, kad matydami Vilniaus neskubėjimą šiuo klausimu, patys miestai iniciatyvūs ir pradeda tai daryti. Tauragė jau kelintą kartą rengia pasaulio tauragiškių susitikimą ir iš tų atvykusių kuriasi investicijos jų LEZ. Prieš savaitę tą patį padarė Molėtai, šį penktadienį tą patį darys pasvaliečiai, taip nusprendė daryti Marijampolė, Utena. Miestai patys supranta, kad jų potencialas slypi išvykusiuose žmonėse, jeigu tik juos susigrąžins. Bet Vilnius dar to mechanizmo neužsuko.

Dabar darbo grupėje svarstoma, kad būtų sušvelninti reikalavimai dėl dvigubos pilietybės. Šiandien Seime buvo svarstomos pataisos, pagal kurias Konstitucijos pirmo skirsnio 12 straipsniui, apibrėžiančiam pilietybę, darytų išimtį dėl jos priėmimo – reiktų mažiau balsų nei kitiems pirmo skirsnio straipsniams. Kitaip sakant, šis klausimas būtų kaip išimtis. Bet jūs pats nepritariate tam?

Yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) siūlymas, kurį valdančioji koalicija pasiūlė Seimui nesitardama su opozicija. Pirmą reakciją tiek liberalų, tiek konservatorių – mes buvom visi sutrikę, nes tie patys valdantieji teigė, kad jie abejoja dėl to siūlymo konstitucingumo. Jie sako, kad jeigu mes priimsim tą sprendimą, kad sumažinti referendumo kartelę, iš karto kreipsimės į Konstitucinį Teismą (KT), nes yra abejonių, ar sumažius kartelę vienam straipsniui, tai bus teisėta. Kodėl ne visiems kitiems? Ar tik dėl to, kad norim laimėti? Tai nėra teisinga. Be to, kaip sureagavo kai kurie KT ekspertai, galimybė trečiai šaliai tokiu atveju paveikti referendumo rezultatus padidėja. Kai tik olandai nusprendė referendumo kartelę sumažinti, pas juos dar buvo internetinis balsavimas, nei iš šio, nei iš to visi olandai nubalsavo prieš Ukrainos asociacijos sutartį. Kai jų pradėjo klausinėti, kas ta asociacijos sutartis, beveik niekas nesuprato. Nors prieš tai buvo numuštas lėktuvas akivaizdžiai kieno. Manoma, kad tai buvo dar viena internetinė kampanija,

paleista Kremliaus, bent jau jų satelitų.

Tai kur jūs įžvelgiate rizikas, kalbant apie referendumą?

Visų pirma, referendumas turi būti teisėtas. Mes 3 kartus Seime bandėme, kai kurie sako, apeiti Konstituciją. KT teisėjai aiškiai pasakė: mielieji, turite atsisiklausti tautos, kaip parašyta Konstitucijoje. Dabar ranką dėti po tuo siūlymu būtų sunku tol, kol KT ar teisininkai nepasakė, kad tai atitinka Konstituciją. Mes negalime eiti į referendumą su siūlymu, kuris prieštarauja Konstitucijai.

Taip laikas ir užsitęsia.

Taip. Klausimas visiškai ne laiku iškeltas, jį reikėjo iškelti žymiai anksčiau. Galbūt net ne dėl šito, o dėl visų kitų straipsnių. Bet tai, kad daroma viskas pa-knopstom ir labai vėluojant – taip, mane tai labai neramina. Kartais netgi kyla klausimų, gal norima referendumą pralošti. Užsienyje šiaip balsuoja tik už konservatorius.

Jūs emigrantų balsais ir į Seimą atėjote. Gal tik dėl to taip stengiatės?

Taip, jaučiu, bet tai yra vakarietiškesni lietuviai. Tai yra žmonės, kurie laiko mus stipriausiu ryšiu sujungtus su Amerika, Jungtine Karalyste. Jeigu to ryšio nebūtų, kažin, ar Amerika būtų guldžiusi galvą, siuntusi karius ar investicijas, jeigu ne tie lietuviai. Liepos 5–6 mes važiuosime su tokia ponija Cynthia Pasky, lietuvaite iš Detroito, kurios rankomis visi bokštai gražūs nuo „Barclays“ sukurti. Ji sukūrė iš emocijos, norėjo tą šalį padaryti šiek tiek technologiškai pažangesne ir darbo vietas sukurti. Ir sukūrė labai daug darbo vietų. Tokiems lietuviams kirsti rankų nesinori.

Pone Pavilioni, galbūt nebereikia painioti žmonių? O tai ir jūs pats darote. Jūs sakote, kad daugybinė pilietybė gali būti suteikta tam tikrais atskirais atvejais, kurie būtų nurodyti įstatyme. Tarkime, draugiškose šalyse gyvenantiems piliečiams. Čia vėlgi yra skirstymas. Kas nustatys, kas yra draugiška šalis, kas ne draugiška?

Formuluotė, dėl kurios mes šiuo metu sutarėme darbo grupėje, yra tokia: visos šalys, kurios atitinka transatlantinį kriterijų, ten automatiškai tose šalyse gyvenantys žmonės išlaiko pilietybę – ES, NATO ir kitos šalys, susijusios su tomis organizacijomis. Bet taip pat yra vienas sakiny, kad gali būti daromos išimtys Seime, kur konstituciniame įstatyme mes tvirtintume atskiras šalis, kurios neprieštarautų tam kriterijui. Mes kalbame apie tas šalis, kur yra daug mūsų tautiečių – Australija, Argentina. Galbūt kvalifikuota dauguma Seime mes galėtume leisti ir tų šalių piliečiams pilietybę išlaikyti.

O Rytuose gyvenantiems lietuviams? Jie kaip ir nedraugiškoje šalyje gyvena.

Tiesiogiai išimtis tikrai daroma Rusijoje gyvenantiems. Rusija nepatenka į jokią transatlantinę šeimą. – Bet čia irgi skirstymas. – Yra skirstymas, bet ne dėl to, kad mes to nenorėtume, o dėl to, kad ponas Putinas apsisprendęs ginklu ginti kai kuriais atvejais savo piliečius.

Ar čia ne diskriminacija, pone Pavilioni?

Čia yra nacionalinio saugumo interesas. Pilietybės atvėrimas visą laiką yra tam tikra diskriminacija. Kiekviena valstybė ją užsiima. Bet čia yra sąmoninga politika. Kadangi mes Konstitucijoje labai seniai įvardinom nesijungimą į posovietines erdves, aišku, KT specialistai sako: jūs negalite atverinėti pilietybės į tas erdves, kur visa tauta nusprendė nesi-jungti. Tai būtų konstitutiškai neteisinga. Todėl paskutinėje byloje teisme aiškiai pasakė: judėkite į referendumą, bet tik transatlantine kryptimi – jūs tai galite įtvirtinti Konstitucijoje, tą transatlantinį kriterijų. Kaip kažkada įtvirtinote su žemės ūkio žemės pardavimu, strateginėmis įmonėmis.

Pilietybė – ne žemės sklypas, negalima jų sudėti ant vieno svarstyklių. Jeigu kalbame apie pilietybę ir ryšį, čia yra emocija. Jeigu jūs dėl įvairiausių priežasčių į Rusiją gyventi išvykusiame lietuviui pasakysite: „ne, tu netinkamas dėl to, kad gyveni šioje šalyje“, jūs patys sukompromituosite pilietybės idėją.

Dauguma išvykusių į Rusiją ne savo noru – iš-

tremti iki 1990 m. – visi turi pilietybes. Klausimas tų žmonių, kurie išvyko po 1990 m. Aš manau, tokių yra nedaug. 90 proc. tikrai yra Vakaruose ir visiems ši teisė bus išlaikyta.

Susidaro įspūdis, kad dvigubą pilietybę reiktų taikyti tik Vakaruose gyvenantiems lietuviams?

Grubiai šnekant, kurie nėra transatlantinės šeimos priešai ir negalėtų panaudoti ginklo, pasinaudojant šiais klausimais. Prezidentas Smetona tik vienai šaliai suteikė tokią teisę – Amerikai. Nuvaziavo 1928 m. į Ameriką, padėkojo lietuviams, kad jie padėjo išsaugoti ir sutvirtinti tautą, ir grįžęs į Kauną vienu parašu suteikė dvigubą pilietybę Amerikos lietuviams. Aišku, padarė labai gudriai, buvo depresijos laikai, nebuvo darbo Amerikoje – dauguma lietuvių sugrįžo į Lietuvą. Po to, deja, teko jiems ir Sibire apsilankyti, nes dažniausiai rusai tokius sugrįžusius tremdavo iš karto. Bet niekas neapkalta, kad tai yra mažai tautiškas Lietuvos prezidentas – jis padarė sprendimą, kurį žydai, Izraelis daro nuo 1945 m., airiai nuo 1990 m. Jis tiesiog suprato, kad tautos stiprybė yra suvienyti visą lietuvišką kraują visame pasaulyje ir visus geriausius stebuklus, kuriuos užsienyje surandi – išsilavinimą, kontaktus, pinigus – atvežk atgal į šalį. Atsimenu savo pokalbį su tokia aire. Sako: jūs esate kaip mes 1990 m. Mes irgi pradžioje gyvenome salos mentalitetu: uždari, britai mus skriaudžia, mes tokie nabagai, iš bado pradėjom mirti, 4 mln. airių išvažiavo. Ir supratom: galim tą bėdą padaryti privalumu. Tai pakvieskim tuos airius su visais „Google“ grįžti, padarykim jiems čia pačią geriausią vietą biznį kurti, šeimas kurti – ten didžiulė šeimų parama. Lietuviai mūsų po 4-5 vaikus turi. Ir airiai tapo stebuklu. Antri po Liuksemburgo pagal vidutinį minimalų atlyginimą.

Gal dvigubos pilietybės tam nereikia? Mes didžiąja dalimi kalbame apie Amerikos ir Jungtinės Karalystės lietuvių – Jungtinėje Karalystėje vyksta „Brexit“ procesai ir patys lietuviai sako, kad tikrai bus dalis žmonių, kurie pasirinks ne Lietuvos pilietybę varдан britiškosios. Galbūt tikrai nereikia visuotinai daryti ir svarstyti? Dabar gavosi be tvarkė, niekas nesupranta, kaip turėtų būti geriau. Gal reiktų sudaryti kažkokias sąlygas, bandyti pritraukti lietuvių, kad jie dalyvautų valstybės gyvenime per kitus kelius, o ne bandant išsaugoti pilietybę

Sutinku su jumis. Neseniai buvo padaryta ministerijos apklausa, visų pasaulio lietuvių buvo paklausta vieno klausimo: ar jums užtenka informacijos dėl grįžimo į Lietuvą. Didžiulė dauguma pasakė ne. Man skambina iš Britanijos grįžęs draugas Klaipėdoje ir sako: nėra nė vieno langelio, kur galiu ateiti ir man galėtų viską išaiškinti, aš nežinau, kas įvyko Lietuvoje, nežinau, nuo ko pradėti net. Bet nėra tos vietos. Du savanoriai Vilniuje dirba, bet čia yra savanorystė. Izraelyje ties šiuo klausimu yra 500 žmonių. Kol mes nesukursime sistemos, kuri bus viena iš svarbiausių institucijų, tol nieko nebus. Bet kai tu atimi iš žmogaus pasą, jis, visų pirma, užpyksta. Aš dirbau su tais žmonėmis, nuo Žydrūno Ilgausko riksmo, kuris pasiekė visą pasaulį, ar nuo tokios Čikagos „Siela“ galerijos vadovės. Ji nuo ryto iki vakaro vaikus moko piešti, dainuoti, ji nuostabus žmogus, visą sielą atidavusi Čikagos vaikučiams, kurių, kai paklausiu, kiek iš jų nori grįžti į Lietuvą, iš 800 vaikų 700 pakėlė rankas. Čia ji sukūrė tą fenomeną. Bet ji man sako: žinai, kas man skaudžiausia? Kad jūs iš manęs pasą atėmėte, identitetą atėmėte, aš labai pyks-

tu. Ji neužpyko iki galo, aišku, skauda. Bet kai kurie žmonės užpyksta, juos pasigauna rusų propaganda, nes rusai ten lietuviškai laikraščius spausdina. Jie eina į rusų barus, jau nebemėgsta lietuviškos vėliavos. Kam mums prarasti bambagyslę su labiausiai mus ginančiomis ir į mus investuojančiomis šalimis? Tai neapsimoka. Žydai, airiai tai seniai suprato.

Pilietybė ir lietuviškas pasas neapsaugos nuo propagandos.

Neapsaugos, bet tai yra pirmas teisinis žingsnis. Po to reikia ekonomines, socialines, mokestines sąlygas kurti.

Yra kur kas baisiau, kai žmogus su lietuvišku pasu daro tai, ką jūs pasakojate. Mes neturime teisės iš lietuvių formaliai atiminėti pilietybės.

– Šiandien buvo atliktas tyrimas dėl emigravusiųjų. Tik 30 proc. jų sako, kad Lietuvoje jie neblogai gyveno. Dar mažiau čia galėjo viską sau leisti, kiti pripažįsta patyrę didesnę ar mažesnę nepriteklį. Kitas dalykas – ekonominiai migrantai sudaro didžiąją dalį – 56,7 proc. apklaustųjų. Ir pagal tyrimą būtent ekonominiai migrantai nepasižymi sentimentais gyvenamajai vietai. Klausimas, ar jie nori grįžti. Emocinį ryšį galima išlaikyti ir be paso.

Galima, bet jį reiktų paskatinti ekonomiškai. Jeigu jie išvyko dėl ekonominių priežasčių, reiktų tuos ekonominius instrumentus jungti. Pagal to paties tyrimo duomenis, jeigu tu žmogui pasiūlai iki 1000 eurų, beveik trečdalis pasiruošęs grįžti. 1 500 eurų – jau per 50 proc. Čia ir atsakymas. Mielieji darbdaviai, valstybinių įstaigų atstovai, jeigu jūs manote, kad jūsų ministerijoje, mano mylimoje Užsienio reikalų ministerijoje, kur žmonės ateina su 2-3 išsilavinimais, daugybe kalbų – mes jiems mokam 500 eurų ir bandom juos išlaikyti. Arba įmonėse, kur tuos žmones laikom kaip vergus. Jie negrįš. Tai pakelkim atlyginimus, mašinos įmonės vadovui nenupirkim ar vienos vilos atsiskykim ir investuokim į darbuotojus, nes dabar mes savo žmones laikome vergais. Dabar dar prisivežam vergų iš Ukrainos, nes jie masiškai pradeda mus keisti, dvigubėja, trigubėja. Mes praeitais metais išvažiavom 48 tūkst., o į Lietuvą įvažiavo 28 tūkst. ukrainiečių ir jie trigubėja. Jau pusė įvažiavusių yra vien tik iš Ukrainos. Mes juos mylim, viskas tvarkoj, bet jie atvažiuoja tomis pačiomis vergiškomis sąlygomis, kartais dirba net už mažesnę nei vidutinis atlyginimas ir neleidžia jiems atlyginimų kelti. Tai pakelkim atlyginimus ir tai bus nors šiek tiek, tai bus vos ne pagrindinė paskata grįžti.

Pone Paviloni, yra kita medalio pusė. Jeigu dalis mūsų žmonių dirbtų taip pat, kaip dirba ten išvykę į Didžiąją Britaniją ar Airiją, gyventų tokiomis pačiomis sąlygomis ir valgytų taip pat, kaip ten valgo, turbūt jie čia užsidirbtų tiek pat ar daugiau. Čia dar yra požiūrio klausimas.

Bet matot, dėl to reikia juos susigrąžinti. Kartais lietuvis nesupranta, ką reiškia būti lietuviu, jis net nemylė tėvynės taip, kaip pamilsta Londone ar Vašingtone. Ten jau jis tampa patriotu, ten išmoksta dirbti, net savo teises ginti ar net anglų kalbą ar kitas pramoks. A! Itta. Duok Dieve tokius žmones susigrąžinti. Galų gale, net politinį elitą atnaujinti. Juk kartais įtarimas kyla, kad tie žmonės, kurie nenori referendumo sėkmės, gal jie bijo to sugrįžtančio jaunimo, kuris bus žymiai atviresnis, labiau išsilavinęs, žinos, kaip tuos pinigus daryti, ne prašys valdžios malonės, o pats tai valdžiai rody pavyzdį.

„Lrytas.tv“ laida „Lietuva tiesiogiai“

Dainų šventės Folkloro diena: su ugnimi, varpais, milžinais ir tradicijų gausa

Dainų šventės Folkloro diena

LNCK nuotraukos

Simboliniu ugnies įžiebimu sostinės širdyje – Katedros aikštėje – liepos 3 d. prasidės Dainų šventės Folkloro diena „Didžiųjų žmonių žemė“. Apie žmones – nuo istorinių asmenybių iki tautosakos rinkėjų, pateikėjų, nuo paprastų, dorų, darbščių, šviesių iki Tėvynei besiaukojančių – savo programose pasakos šventės dalyviai. Svarbiausias dienos akcentas – visus suvienijantis šventinis koncertas „Greta milžinų“ ir vakaronės šėlsmas.

Liepos 3 d. 10 val. ryto Katedros aikštėje ugnies įžiebimo apeiga paskelbs Folkloro dienos pradžią. Bernardinų sode, Pilių teritorijoje šurmuliuos, muzikuos, šoks ir dainuos per 6 tūkstančius folkloro atlikėjų, vyks folkloro ansamblių pasirodymai didžiojoje, mažosiose scenose ir aikštelėse, taip pat amatų, kulinarinio paveldo, kitų tradicijų pristatymai.

„Visą dieną žiūrovai ne tik galės stebėti specialiai šventei parengtas turiningas folkloro ansamblių programas, bet ir bus kviečiami drauge pasidainuoti, pasiškoti, žaisti ir varžytis, šio bei to išmokyti – pavyzdžiui, senoviniu būdu įkurti ugnį“, – pasakojo Folkloro dienos kūrybinės grupės vadovė Vida Šatkauskienė. Lankytojų lauks specialiai tam įkurtos erdvės: neišmatuojamas žmogaus galias pažinti skatinančia patirtimi prisipildys partizanų ir tremtinių sueiga „Palinko liepa šalia kelio“, senosioms karo dainoms bus gera skambėti greta Valdovų rūmų, tradicinių šokių mėgėjams vartus atvers kiemas „Kodėl nešokčiu!..“, „Perkūniškų muzikantų kertė“ vilios muzikantų ir instrumentinių grupių pasirodymais, kas stipresnis, greitesnis, gudresnis, bus galima pasitikrinti varžytuvių ir lauko žaidimų kieme „Milžino žingsnis“, pasidalyti šeimos vertybėmis tėvelių su mažaisiais lauks šeimų kiemas „Pas tėvučius augau“, o išgirsti unikalų sutartinių giedojimą ir pabandyti giedoti ar judėti specifiniu sutartinių žingsniu bus galima užsukus į sutartinių kiemą „Mas buviemo, tūto“ Vilniaus dailės akademijos kieme.

Tarp 360 folkloro ansamblių bus ir užsienio lietuvių iš Airijos, Lenkijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Rusijos bei Lietuvoje gyvenančių tautinių bendrijų folkloro kolektyvų pasirodymų.

3 val. p. p. Katedros aikštėje kiekvienas savo garsu ir vienu metu visi drauge sugaus net 60 varpų – Lietuvos žmogui, dangui ir žemei. Po savo krašto varpą į sostinę pakviestos atgabenti visos šalies savivaldybės. Unikaliems, krašto istoriją menantiems varpams eksponuoti aikštėje bus pastatyta speciali konstrukcija.

Šventę vainikuos koncertas Katedros aikštėje „Greta milžinų“. Atsispyrus nuo padavimų apie kalnus supylusius milžinus, koncertas pasakos apie žmones – besistiebiančius, siekiančius didumo savo veiklomis, šeimose diegiančius pagarbą praeičiai, gamtai, žemei, šeimai, žmonėms ir Tėvynei. Dainos ir pasakojimai primins ir pagerbs mūsų šviesuolius – tradicijų perdavėjus, knygnešius, daraktorius, taip pat karius, partizanus, valstybės kūrėjus ir atkūrėjus. Tikrąjį džiaugsmą ir šventę bus galima pajusti drauge dainuojant ir šokant vakaronėje.

LNCK info

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Akademines studijas pripažins automatiškai

Vilnius (Mano vyriausybė) – Nuo šiol baigus studijas vienoje Baltijos šalyje ir norint toliau studijuoti kitoje aukštojo mokslo diplomą bus pripažįstamas automatiškai.

Estijos, Latvijos ir Lietuvos ministrai pasirašė susitarimą dėl su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų automatiško akademinio pripažinimo.

Iki šiol, pavyzdžiui, įgijus bakaluro laipsnį Estijoje ar Latvijoje ir norint studijuoti magistrantūrą Lietu-

voje, reikėdavo kreiptis į Studijų komisijos vertinimo centrą, kad įgytas diplomą būtų pripažintas. Akademinių pripažinimo procedūra paprastai užtrukdavo apie mėnesį.

Automatiškas akademinį kvalifikacijų pripažinimas – vienas iš bendrų siekių Europos aukštojo mokslo erdvėje. Baltijos šalys jį žengia vienos pirmųjų Europoje. Iki šiol automatiško akademinio pripažinimo susitarimus yra pasirašiusios Beniliukso ir Šiaurės šalys.

Stengiasi išvengti baudos dėl lauko tualetų

Vilnius (BNS) – Ministrų kabinetas daro viską, jog išvengtų Europos Komisijos (EK) baudos už tai, kad vis dar daug žmonių Lietuvoje naudojami lauko tualetai, pareiškė premjeras Saulius Skvernelis.

Vyriausybės patvirtintos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pataisos yra žingsnis į priekį, išvengiant baudos.

Premjeras negalėjo pasakyti, kiek bausia gresia Lietuvai, tačiau pagal kitų šalių pavyzdžius ji gali būti „milijoninė“. Premjeras pridūrė, kad Lietuvos nuotekų tvarkymo lygis nėra pats aukščiausias Europoje.

„Kalbant apie nuotekų tvarkymą, mes tikrai esame atsilikę nuo tų rodiklių, kuriuos skelbia ir turi kitos Europos Sąjungos valstybės“, – kalbėjo premjeras.

Patvirtintais įstatymo pakeitimais ketinama įtvirtinti aglomeracijos są-

Už lauko tualetus Lietuvai gresia „milijoninė“ baudos. Wikimedia Commons nuotr.

voką – bus apibrėžti miestų ir miestelių mikrorajonai, kurie turėtų būti prijungti prie centrinių tinklų.

Vyriausybės posėdyje dalyvavęs Europos teisės departamento generalinis direktorius Deividas Kriaučiūnas tvirtino, jog Lietuvai gali nepavykti išvengti Komisijos pradėtos pažeidimo procedūros ir dėl to gresiančios baudos.

Registruos į susitikimus su popiežiumi

Vilnius (ELTA) – Iki popiežiaus Pranciškaus vizito Lietuvoje liko lygiai trys mėnesiai. Kaip skelbia Vilniaus arkivyskupija, į susitikimus su Šventuoju Tėvu Vilniuje ir Kaune tikintieji kviečiami registruotis.

Registracija privaloma tik į kai kuriuos sektorius, tačiau pageidautina visiems, kad organizatoriai, numatydami dalyvių skaičių, galėtų tinkamai paruošti erdvę, parengti tinkamą šv. Mišių knygelių kiekį.

Į popiežiaus susitikimą su jaunimu Katedros aikštėje Vilniuje rugsėjo 22 dieną bus registruojami 14–35 metų amžiaus asmenys. Jau turintys vaikų ir norintys drauge su mažaisiais dalyvauti susitikime su popiežiumi, taip pat kviečiami pasirūpinti jų registracija.

Į šv. Mišias Kaune, Santakoje, rugsėjo 23-iosios rytą registruojami visi, net ir kūdikiai.

Numatoma, kad elektroninė registracija internetu bus pradėta rugpjūčio 1 dieną.

Į visus kitus susitikimus – Vilniuje prie Aušros Vartų, Simono Daukanto aikštėje, Lukiškių aikštėje ar prie kelio, kuriuo važiuos popiežius, žmonės

kviečiami ateiti nesiregistruavę.

Organizacijos, mokyklos, universitetai kviečiami atvykti į susitikimus su popiežiumi nešini ar pasipuošę savo atributika. Tikintieji ypač laukiami šeštadienį ir sekmadienį kelyje Vilniuje, kuriuo važiuos Šventasis Tėvas papamobiliu. Maršrutą ir detalesnę programą žadama paskelbti vėliau.

Visi susitikimai su Šventuoju Tėvu – nemokami, registracija taip pat.

Planuojamas Šventojo Tėvo susitikimas su prezidentė Dalia Grybauskaitė, tikinčiųjų bendruomene, jaunimu, neigaliais, nuo sovietinių represijų nukentėjusiais tremtiniais ir politiniais kaliniais bei Holokaustą išgyvenusiais žydų tautos atstovais, numatytas apsilankymas Aušros Vartuose, Genocido aukų muziejuje Vilniuje.

Antrąją vizito dieną Kaune Šventasis Tėvas aukos šv. Mišias Lietuvos žmonėms. Skirs laiko susitikti su kunigais, vienuoliais ir vienuolėmis, seminaristais.

Popiežius Pranciškus Lietuvoje lankysis rugsėjo 22–23 dienomis, vėliau vyks į Latviją ir Estiją.

Popiežiaus vizito metu važiuosime nemokamai

Vilnius/Kaunas (Diena.lt) – Rudenį vyksiančio popiežiaus vizito Lietuvoje metu planuojama viešąjį transportą Vilniuje ir Kaune padaryti nemokamą.

Tokią sprendimą jau yra priėmus Vilnius, o Kauno savivaldybės taryba pasiūlymą svarstys artimiausiam posėdyje.

Vilniuje popiežiaus vizitas vyks rugsėjo 22–ąją: ši data sutampa su Tarptautine diena be automobilio, kai

didmiesčiai ir taip taiko įvairias lengvatas kelionėms viešuoju transportu.

Kaunas anksčiau yra nusprendęs per keturias šventes kasmet leisti viešuoju transportu keliauti nemokamai. Viena iš šių dienų – Tarptautinė diena be automobilio, tačiau atsižvelgus į tai, kad diena vėliau Kaune lankysis popiežius, tarybai teikiamas siūlymas perkelti lengvatą ir nemokamas keliones autobusais bei troleibusais siūlyti ne rugsėjo 22, o 23 dieną.

Įsigaliojo ES muitai prekėms iš JAV

Briuselis (ELTA) – Prekybos ginče su JAV birželio 22 dieną įsigaliojo ES atsakomieji muitai. Jie bus taikomi tokioms prekėms, kaip „Bourbon“ viskis ir motociklai.

ES muitai yra reakcija į JAV prezidento Donald Trump paskelbtus 25 proc. muitus plienui ir 10 proc. – aliuminiui. Šie taikomi jau nuo birželio 1-

osios. ES apie atsakomuosius muitus Pasaulio prekybos organizacijai (PSO) pranešė prieš kelias savaites. ES muitai bus taikomi 2,8 mlrd. eurų vertės amerikietiškomis prekėms.

D. Trump yra pagrasinęs, kad į Europos atsakomuosius muitus reaguos muitais europietiškiems automobiliams ir automobilių dalims.

D. Trump Šiaurės Korėją tebelaiko grėsme

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump pratęsė sankcijas Šiaurės Korėjos lyderio Kim Jong-Uno režimui, teigdamas, kad šalies branduolinis arsenalas kelia „neįprastą ir didžiulę grėsmę“. Tą prezidentas padarė nepaisant to, kad dar visai neseniai gyrė anksčiau šį mėnesį vykusio dvišalio aukščiausio lygmens susitikimo sėkmę.

Parskridęs į Washingtoną ir girdamasis apie viršūnių susitikimo sėkmę, JAV vadovas rašė: „Šiaurės Korėja nebekelia branduolinės grėsmės.“

„Šianakt miegokite ramiai!“ – kitą dieną po Singapūre vykusio susitikimo, birželio 13-ąją, pridūrė jis.

Tačiau JAV Kongresui išsiųstos

prezidento deklaracijos, kurioje aiškinama, kodėl D. Trump administracija palieka galioti Pchenjanui taikomas ekonomines sankcijas, kurios pirmą kartą buvo įvestos dar buvusio prezidento George W. Bush laikais, tonas gerokai skyrėsi nuo praėjusios savaitės pareiškimų tono.

„Nacionalinę nepaprastąją situaciją dėl Šiaurės Korėjos pratęsiu dar metams“, – sakoma prezidento pareiškime.

Nors ši deklaracija laikoma formalumu, tono pokytis atspindi daugelio JAV pareigūnų nuomonę, kad, norint pasiekti Pchenjano nusiginklavimą, teks nuveikti dar daug darbų.

Rusijoje lankysis JAV Kongreso delegacija

Maskva (LRT.lt) – JAV Kongreso delegacija šią savaitę lankysis Maskvoje ir Sankt Peterburge, kur susitiks su Rusijos įstatymų leidėjais. Ši žinia pasirodė vis garsėjant kalboms apie artimiausiu metu galintį įvykti JAV prezidento Donald Trump ir Rusijos prezidento Vladimiro Putino susitikimą.

Į Rusiją vyks abiejų JAV Kongreso rūmų – Senato ir Atstovų Rūmų – nariai. Šis vizitas – svarbus signalas, suteikiantis pagreitį dvišalių santykių gerinimui, sakė Rusijos ambasadorius JAV Anatolijus Antonovas.

Rusijos ir Vakarų šalių, o ypač JAV, santykiai kelis pastaruosius metus yra pašlije, be kita ko, dėl krizės Ukrainoje ir įtarimų, kad Rusija kišosi į 2016-ųjų JAV prezidento rinkimus.

Kitą savaitę Maskvoje taip pat turėtų apsilankyti D. Trumpo nacionalinio saugumo patarėjas John Bolton. Manoma, kad jo vizito tikslas – aptarti galimo D. Trump ir V. Putino susitikimo detales.

Protestavo prieš JK išstojimą iš ES

Londonas (Diena.lt) – Šeštadienį, birželio 23 dieną Londone gatvės išėjo dešimtys tūkstančių žmonių, protestuojančių prieš Jungtinės Karalystės (JK) išstojimą iš Europos Sąjungos. Eitynės surengtos praėjus lygiai dvejiems metams po istorinio „Brexit“ referendumo.

Mitingą organizavo prieš „Brexit“ pasisakanti grupė „Žmonių balsavimas“. Ji siekia, kad galutinį žodį dėl ES ir Didžiosios Britanijos „Brexit“ susitarimo per visuotinį balsavimą tartų JK visuomenė.

Grupė ragino savo rėmėjus „siekti, kad mes, žmonės, kurių ištisas kartas paveiks vyriausybės „Brexit“ derbų rezultatai, galėtume surengti „Žmonių balsavimą“ dėl galutinio

Dešimtys tūkstančių britų nepatenkinti JK išstojimu iš ES. AFP nuotr.

„Brexit“ susitarimo.

2016-ųjų birželio 23 dieną vyksiamame referendume už JK išstojimą iš Europos Sąjungos pasisakė 52 proc. šalies gyventojų. Referendume dalyvavo 72 proc. iš 46,5 mln. balso teisę turinčių žmonių.

Ragina išvesti pajėgas iš Moldovos

Briuselis (ELTA) – Jungtinių Tautų (JT) Generalinė Asamblėja palaikė Didžiosios Britanijos, Kanados, Lenkijos, Lietuvos ir dar septynių šalių raginimą Rusijai išvesti savo pajėgas iš atsiskyrusio Moldovos regiono.

Už neįpareigojančią rezoliuciją – pirmąją tokią rezoliuciją, reikalaujančią Rusijos pajėgų pasitraukimo iš Moldovos – balsavo 64 šalys, prieš – 15, 83 susilaikė. JT Generalinė Asamblėja vienija 193 nares.

Tarp 15 šalių, nepritarusių rezoliucijai, kuria Rusija raginama „be-

sąlygiškai ir neatidėliojant užbaigti“ savo pajėgų išvedimą iš Moldovos, buvo pati Rusija, Iranas, Armėnija, Baltarusija, Sirija ir Šiaurės Korėja.

Rusija savo pajėgas į Moldovos Padniestrės regioną nusiuntė po Sovietų Sąjungos žlugimo 1991-aisiais, taip esą siekdama numalšinti neramumus nepriklausomybę nuo Moldovos paskelbusioje teritorijoje.

Padniestrės regionas laikomas vienu kelių buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje teberusenančių įšaldytų konfliktų.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

amazon smile
You shop. Amazon gives.

Ar žinote, kad vienas didžiausių interneto prekybos svetainių „Amazon“ turi labai gražią programą, pavadinimu „Smile“, skirtą paremti pelno nesiekiančias organizacijas? „Amazon“ nuo kiekvieno pirkinio skiria 0.5 proc. išleistos sumos jūsų pasirinktai organizacijai – jums tai nekainuoja nė cento.

Perkant dovanėles iš „Amazon“, kviečiame pasirinkti „Draugas Foundation“ organizaciją. Taip papildomai neišleisdami nė cento, jūs paremsite „Draugo“, „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ leidinius.

Kaip tai padaryti? Ruošdamiesi apsipirkti „Amazon“, įveskite **smile.amazon.com/ch/36-3916303** interneto adresą. Dėkojame už paramą – net ir mažiausia auka yra reikšminga ir reikalinga! Praneškite apie tai kitiems!

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
administracija@draugas.org

ATLANTIC
ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-9999

REMKIME DRAUGO FONDA
www.draugofondas.org

A † A

ROMAS I. FABIJONAS-
FABIJONAVIČIUS, PE

Mirė 2018 m. birželio 22 d., sulaukęs 87 metų.
Liūdintys liko: žmona Rita, duktė Judita Stanislovaitienė su vyru Adrianu ir anūkė dr. Viktorija Stanislovaitytė, PharmD su sužadėtiniu Jason Mellen; duktė Sylvija Comeaux su vyru Angelo ir anūkais Angelo Jr. ir David; trys sūnūs: Povilas, Andrius ir Bronius, PhD su žmona Stephanie ir anūke Lana, daug giminių Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė Elektors inžinierių sąjungai IEEE, Lietuvių inžinierių sąjungai ir LS sąjungai. Turėjo vyr. skautininko laipsnį ir buvo apdovanotas Geležinio vilko ordinu. Priklausė Lietuvos filatelistų sąjungai bei įvairiems šachmatų ir bridžo klubams.
Vietoje gėlių prašome aukoti skautų stovyklai Rakas.
Velionis bus pašarvotas birželio 28 d., ketvirtadienį, 10 val. r. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, IL 60439, kur 11 val. r. bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Laidotuvės privačios.
Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir šv. Mišiose.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A

MARIA G. THIEL (BAGDONAS)

Mirė 2018 m. birželio 22 d., sulaukusi 72 metų.
Liūdintys liko: duktė Kristina Lowenstein su vyru Carlos, sūnus Justin Thiel su žmona Lorena, vaikaičiai Penelope ir Isaac Lowenstein, brolis Saulius Bagdonas.

Velionė buvo duktė a. a. Onos ir a. a. Kazimiero Bagdonų. Ilgus metus dirbo Moraine Valley Community College.
Velionė bus pašarvota birželio 29 d., penktadienį, 9 val. r. Beverly Unitarian Church, 10244 S. Longwood Drive, Chicago, kur 10:30 val. r. bus laidojimo pamaldos. Po pamaldų velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Laidot. direkt. Palos Gaidas, tel. 708- 974-4410

Lietuvių dailės muziejaus Tarybos narei

A † A

AUDRONEI TAMULIENEI

mirus, širdingai užjaučiame jos vyrą ARVYDĄ, sūnus ANDRIŲ ir ALEKSANDRĄ su šeimomis, gimines bei artimuosius. Liūdime kartu su jumis netekties valandą.

Lietuvių dailės muziejus

A † A

AUDRONEI TAMULIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą ARVYDĄ, sūnus ANDRIŲ ir ALEKSANDRĄ su šeimomis, gimines ir artimuosius.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

PAS MUS IR APLINK MUS

Jūratė Marija Budrys (Jasaitytė) mirė birželio 21 d. Velionė bus pašarvota birželio 28 d., ketvirtadienį, 3 val. p. p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 South Archer Ave. Lemont, IL 60439. Birželio 29 d., penktadienį, 9:30 val. r. velionė bus išlydėta iš laidojimo namų į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse. Laidotuvių direktorius – Donald M. Petkus tel. 800-994-7600 arba www.petkus-funeralhomes.com

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) liepos 1 d., sekmadienį, 10 val. r. švęsime 13-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Kviečiame dalyvauti. Taip pat primename, kad lietuviškos šv. Mišios vyksta ketvirtadieniais, 8:30 val. r.

■ **Organizuojama vienos dienos išvyka** autobusu į „Bristol Renaissance Faire“ (prie Ilinojaus-Wisconsino sienos) – rugpjūčio 4 d., šeštadienį. Išvykstame – 9 val. r., grįžtame – apie 6 val. v. Kaina suaugusiam – 50 dol., vaikui – 30 dol. Daugiau informacijos Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje tel. 773-776-4600 arba 773-860-7547 (Audra).

Tautiška giesmė vienu balsu

Liepos 6 d.

Šimtmečio Tautiška giesmė – Navy Pier

Nepamirškime geros nuotaikos ir tautinės atributikos! Susitikime visi 7:45 val. v. Navy Pier (600 E. Grand Ave, Chicago, IL 60611), ištieskime 30 metrų „Vienybės vėliavą“ ir 8 val. v. visi kartu giedokime Tautišką giesmę!

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Vieta, kur susitinka JAV lietuviai

DRAUGAS

Seniausias lietuviškas laikraštis pasaulyje
Leidžiamas nuo 1909 m.

Sužinokite vienas apie kitą

Susipažinkite su lietuviška veikla – nuo vandenyno iki vandenyno
XXI a. „Draugas“ – laikraštis jums!

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 120 dol. pusmečiui – 65 dol.
internetinė (pdf) metams – 115 dol. 3 mėn. – 30 dol.

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija _____ zip _____

Čekį siųskite:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd. St.,
Chicago, IL 60629

Tel. 773-585-9500 www.draugas.org

Sveikiname brolių šaulių STASI IGNATAVIČIŲ su 60-mečio jubiliejumi.

Linkime Dievo palaimos, stiprybės
ir neblėstančios energijos tarnaujant
Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

j.š.k. „Klaipėda“, Cicero IL kuopos garbės vadas Juozas Mikulis
ir kuopos šauliai

Birželio 17 d. JAV LB Brighton Parko apylinkė šventė Tėvo dieną, Jonines ir buvusios JAV LB Brighton Parko apylinkės pirm. Salomėjos Daulienės gimtadienį.

Šventėje Jubiliatę sveikino ne tik lietuvių bendruomenė, bet ir artimieji: sūnus Vitas, marčia Audra ir anūkai – Aras, Daiva ir Gintarė. Ligitos Barniškienės nuotraukos

Tėvelių kaklaraiščių rišimo konkursas.

Viktoras Kelmelis mokė svečius, kaip greitai ir gerai užrišti kaklaraištį.

Gimtadienio proga Salomėją Daulienę sveikina Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios klebonas kun. M. Dorantes.